

Kontraktsgrunnlag

for bygge- og anleggsarbeider

NS 8407:2011 Alminnelige
kontraktsbestemmelser for
totalentrepriser

Basert på NS 3450

Innhold

A	Generell del	4
A.1	Innledning - DNS og Moderniseringsprosjektet.....	4
A.2	Kort om kontraktsarbeidets omfang.....	5
A.3	Organisasjon og entreprisemodell.....	5
A.3.1	Entreprisemodell.....	5
A.3.2	Byggherrens prosjektorganisasjon	6
A.4	Produksjonsplanlegging og fremdriftskoordinering	7
A.4.1	Innledning	7
A.4.2	Formål.....	7
A.5	Usikkerhetsmomenter i prosjektet	7
A.6	Dokumentliste.....	7
B	Kontraktsbestemmelser	8
B.1	Alminnelige kontraktsbestemmelser	8
B.2	Spesielle kontraktsbestemmelser	8
B.2.1	Sikkerhetsstillelse (NS 8407 punkt 7)	8
B.2.2	Forsikring (NS 8407 punkt 8)	8
B.2.3	Kontraktsmedhjelgere (NS 8407 punkt 10)	9
B.2.4	Tiltransport. Byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll av sideentrepriser (NS 8407 punkt 12)	9
B.2.5	Prosjektering (tillegg til NS 8407 punkt 16.1).....	9
B.2.6	Forhold på byggeplassen (tillegg til NS 8407 punkt 18)	10
B.2.7	Byggherrens rett til å føre kontroll (NS 8407 punkt 20.2)	17
B.2.8	Kontaktstridig utførelse og skader på kontraktarbeidet i byggetiden (NS 8407 punkt 20.5) 17	
B.2.9	Indeksregulering (NS 8407 punkt 26.2)	17
B.2.10	Uenighet om endringer mv (NS 8407 punkt 35)	18
B.2.11	Forberedelse til overtakelse (NS 8407 punkt 36).....	18
B.2.12	Byggherrens rett til å nekte overtakelse (tillegg til NS 8407 punkt 37.3 tredje ledd). 18	
B.2.13	Prøvedrift (NS 8407 punkt 38.2).....	18
B.2.14	Utbedring (NS 8407 punkt 42.3)	19
B.2.15	Misligholdt kontraktsforpliktelse - konsekvens for senere konkurranser (tillegg til NS 8407) 19	
B.2.16	Reklame og kontakt med media (tillegg til NS 8407)	19
B.2.17	Tvister (NS 8407 punkt 50).....	19
B.2.18	Opsjoner (tillegg til NS 8407)	19

C	Tekniske krav	20
C.1	Tekniske rammebetingelser.....	20
C.1.1	Plan- og bygningsloven og ansvarsrett.....	20
C.1.2	Arbeidstidsbegrensninger.....	20
C.1.3	Anleggs- og riggområde.....	20
C.1.4	Naboforhold.....	21
C.1.5	Adkomst til tomten.....	22
C.1.6	Trafikkavvikling	22
C.1.7	Grunnforhold	22
C.1.8	Dokumentasjon for godkjent tipp (overskuddsmasser)	22
C.1.9	Miljøkrav	23
C.2	Teknisk beskrivelse	25
C.2.1	Teknisk beskrivelse av leveransen	25
C.2.2	Kontroll av tekniske spesifikasjoner og tegninger	25
C.3	Tegninger og modeller	25
C.3.1	Tegninger	25
C.3.2	Bygningsinformasjonsmodell (BIM).....	26
D	Krav til byggeprosessen.....	26
D.1	Administrative rutiner.....	26
D.1.1	Byggemøter	26
D.1.2	Særmøter.....	26
D.1.3	Anleggsledelse	26
D.1.4	FDV – og slutt dokumentasjon	26
D.2	Kvalitetssikring	27
D.3	Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)	27
D.3.1	Hovedbedrift.....	27
E	Frister og dagmulkter	27
E.1	Frister	27
E.2	Framdriftsplanlegging	28
F	Vederlaget	28
F.1	Opsjoner.....	28
F.2	Regulering	28

Med «entreprenøren» menes i dette dokumentet totalentreprenøren for VVS og automatiseringsarbeider, med mindre annet er spesifisert eller fremgår av sammenhengen.

Med «generalentreprenøren» menes i dette dokumentet generalentreprenøren for Moderniseringsprosjektet, altså generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider, med mindre annet er spesifisert eller fremgår av sammenhengen.

A Generell del

A.1 Innledning - DNS og Moderniseringsprosjektet

AS Den Nationale Scene (DNS) har siden 1909 vært lokalisert i det imponerende teaterbygget på Engen 1, et bygg preget av jugendstilens karakteristiske trekk. Som en av Norges fire nasjonale scenekunstinstitusjoner har vi et ansvar for å produsere teaterforestillinger som ikke bare engasjerer og underholder, men også speiler og utfordrer samfunnet. Vårt repertoar spenner bredt, med et mål om å levere kunstneriske opplevelser av høy kvalitet.

Hvert år ønsker DNS mellom 120 000 og 140 000 besökende velkommen til våre forestillinger. Med tre scener, en dedikert stab på over 140 ansatte, og omtrent 700 forestillinger i året, er vi en viktig kulturaktør både lokalt og nasjonalt.

Gjennom årene har det blitt tydelig at bygget, som har status som et kulturminne, trengte en omfattende rehabilitering for å kunne møte dagens krav til sikkerhet, universell utforming og teknologisk utvikling. Moderniseringsprosjektet på Den Nationale Scene (DNS) er et omfattende tiltak som har til hensikt å oppgradere og tilpasse teaterbygget til moderne standarder, både når det gjelder tekniske fasiliteter og publikumsopplevelser.

Hovedpunkter i Moderniseringsprosjektet:

- **Tekniske oppgraderinger:** Moderniseringen innebærer en oppgradering av teaterets tekniske infrastruktur, inkludert lys, lyd, sceneteknologi og ventilasjon. Disse oppgraderingene er nødvendige for å kunne tilby forestillinger av høy kvalitet og for å tilrettelegge for moderne scenekunstproduksjoner.
- **Publikumsfasiliteter:** For å forbedre publikumsopplevelsen vil det bli gjort betydelige endringer i foajeen, garderober, toaletter og andre publikumsområder. Målet er å skape en mer komfortabel og tilgjengelig teateropplevelse for alle besökende.
- **Tilgjengelighet og sikkerhet:** Et sentralt fokus i prosjektet er å forbedre tilgjengeligheten for alle, inkludert personer med nedsatt funksjonsevne. Dette inkluderer bedre rullestoltillgang, flere heiser og andre nødvendige tilpasninger. Sikkerhetsmessige forbedringer er også en prioritert, med oppgraderinger av brann- og evakueringssystemer.
- **Miljøhensyn:** I tråd med dagens fokus på bærekraft, blir det også lagt vekt på å gjøre bygget mer energieffektivt. Dette inkluderer isolasjon, oppvarmingssystemer og andre tiltak som vil redusere teaterets miljøavtrykk.

A.2 Kort om kontraktsarbeidets omfang

Totalentreprenøren skal utføre arbeider som beskrevet i dette konkurransegrunnlaget. Tiltaket omhandler installasjon av VVS og automatiseringsarbeider, herunder oppgradering av ventilasjonsanlegget, sanitæranlegget, sprinkleranlegget, varmeanlegg og installasjon av nytt SD-anlegg.

A.3 Organisasjon og entreprisemodell

A.3.1 Entreprisemodell

Kontrakten gjennomføres som totalentrepriese i henhold til NS 8407:2011.

A.3.1.1 Tiltransport av entreprenører - NS 8407 pkt. 12.1, 12.2 og 12.3

Entreprenøren vil bli tiltransportert generalentreprenøren for Moderniseringsprosjektet (dvs. generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider. Denne entreprenøren ble kontrahert i februar 2025). Tiltransporten reguleres av følgende bestemmelse i punkt B.2.10 byggherres kontrakt med generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider:

B.2.10 Tiltransport til underentrepriese (NS 8405 punkt 16.1)

Betegnelsene som benyttes nedenfor har følgende mening i dette punktet:

K1 = Overtakende entreprise (denne entreprisen)

K2 = Tiltransportert entreprise

K3 = K1 + K2 = Ny utvidet entreprise

Tiltransportreglene i NS 8405 punkt 16.1 gjelder med følgende endringer/presiseringer:

- a. NS 8405 punkt 16.1 andre, tredje, fjerde og siste ledd gjelder både der sideentreperiser transportereres og der byggherren etter kontraktsinngåelse utpeker en underentreprenør som entreprenøren er forpliktet til å inngå kontrakt med, jf. NS 8405 punkt 16.1 første ledd.
- b. NS 8405 punkt 16.1 tredje og fjerde ledd gjelder både for overtakende entreprenør og tiltransportert underentreprenør.
- c. At tiltransport til underentrepriese anses som «en utvidelse av entreprenørens kontrakt» innebærer:
 1. Daghukkt ved oversittelse av delfrist blir beregnet av kontraktssum for K1 eller K2 avhengig av hvilket arbeid som er forsiktig.
 2. Den sluttfrist i K1 eller K2 som inntrer først, anses som en daghukktbelagt delfrist. Den sluttfrist som inntrer sist, anses som ny sluttfrist i K3.
 3. Daghukten for oversittelse av sluttfrist i K3, blir beregnet av kontraktssum for K3.
 4. Maksimal daghukkt er 10 % av kontraktssum for K3.
 5. Kontraktssum for K3 er kontraktssum for K1 + kontraktssum for K2 + påslag for tiltransport.
 6. Overtagelse av K3 skjer ved sluttfrist i K3.
 7. Entreprenørens sikkerhetsstillelse etter NS 8405 punkt 9.2 må utvides til 10 % av kontraktssum for K3.

8. *Entreprenøren trer inn i byggherrens rettigheter og plikter overfor underentreprenøren, men skal likevel stille sikkerhet iht. NS 8405 punkt 9.1, 9.3, 26.1 og 36.2 eller tilsvarende bestemmelser i NS 8407 (punkt 7.1, 7.3, 35.1 og 42.3.1). NS 8415 punkt 18.4 gjelder dessuten i forholdet mellom entreprenør og tiltransportert underentreprenør.*
9. *I forholdet mellom entreprenøren og byggherren, blir entreprenøren identifisert med tiltransportert underentreprenør.*
10. *Kontraktsvilkårene i K3 består av en kombinasjon av kontraktsvilkårene i K1 og K2, slik at de respektive kontraktsvilkår gjelder for den del av kontraktsarbeidene i K3 som opprinnelig hørte til hhv K1 og K2, dog med de tilpasninger som følger av NS 8405 punkt 16 og dette punkt.*
- d. *Kontraktsvilkårene for den tiltransporterte underentreprise, som gjelder i forholdet mellom entreprenør og underentreprenør, er som K2, med de tilpasninger som følger av bokstav c nr. 8 ovenfor. Entreprenør og underentreprenør kan avtale at en K2-kontrakt som er basert på NS 8405 eller NS 8407 med byggherre skal omgjøres til henholdsvis NS 8415 eller NS 8417 i forholdet mellom entreprenørene.*

Tiltransporten omfatter ikke serviceavtalen som gjelder i etterkant av overtakelse. For serviceavtalen gjelder avtaleforholdet direkte mellom byggherre og entreprenøren for denne anskaffelsen.

Det vil være flere andre entrepriser og leveranser i prosjektet som generalentreprenøren for Moderniseringsprosjektet enten vil få tiltransportert, eller vil ha byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll for.

A.3.2 Byggherrens prosjektorganisasjon

Den Nationale Scene (DNS) er oppdragsgiver og byggherre for denne kontrakten.

DNS' prosjektorganisasjon består av både av interne og eksterne ressurser.

Rolle	Navn	Firma
Oppdragsgiver/byggherre	Den Nationale Scene (DNS)	
Prosjektleader for Moderniseringsprosjektet	Jørn Eirik Pettersen (DNS)	DNS
Kommunikasjonsrådgiver	Anette Karlsen	DNS
Byggherreombud / Assisterende prosjektleder	Henning Seyffarth	Kepla
SHA-koordinator	Åge Hjøllo	Kepla
Prosjekteringsgruppeleder	Carl-Erik Westheim	Kepla
Prosjektkoordinator	Petter Kvamsdal	Advansia
Prosjektkoordinator sceneteknisk	Dag Olaf Aastebøl	Tråd
RIE / Byggautomasjon		Sweco
RILYS		Light Bureau
ARK		B+B, HLM arkitekter
RIA		Cowi
RIB		Dr. Techn. Olav Olsen
RIV		Dr. Techn. Olav Olsen
RISC		AIX

RIBR		Multiconsult
RIM		Multiconsult
RIS		Multiconsult
RISP		Multiconsult
RIHEIS		BMA

A.4 Produksjonsplanlegging og fremdriftskoordinering

A.4.1 Innledning

Som omtalt i punkt A.3 i dette dokument, vil flere aktører være involvert i prosjektet.

Generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider vil ha ansvar for å administrere byggeplassen og sørge for fremdriftskoordinering av prosjektets øvrige enkeltanskaffelser / tiltransport, samt totalentreprenør scenemaskineri, BEO Trekwerk B.V. Det skal gjennomføres en optimaliseringfasen mellom generalentreprenøren, BEO Trekwerk og byggherre. Likeledes skal generalentreprenøren, byggherre og entreprenører for "egne anskaffelser" delta i møter der formålet er å samordne leveranseforutsetninger knyttet til fremdriftskontroll, byggeplassadministrasjon og leveranser.

A.4.2 Formål

Formålet med å gjennomføre planleggingsmøter er å sikre at partene har en omforent forståelse av innholdet i og gjennomføringen av prosjektet. Ved å etablere dialog og samarbeid mellom partene i fasen kan man avdekke og håndtere risiko, redusere konflikter, og optimalisere løsninger i prosjektet gjennom partenes samlede kompetanse. Optimaliseringen skal sikre en koordinert prosjektering og en koordinert gjennomføringsplan med hensyn til fremdrift og andre viktige sider ved prosjektet.

A.5 Usikkerhetsmomenter i prosjektet

Diverse usikkerhetsmomenter i prosjektet/aktiviteter som utføres etter konkurransen har blitt publisert:

- Godkjenning av dispensasjonssøknader for bygningsmessige tiltak som omfattes av bygningens fredningsvedtak
- Mulig behov om fravik og dispensasjonssøknad fra teknisk forskrift, pt. ukjent omfang
- Forskyvninger ved fremdrift
- Søknad til arbeidstilsynet og etterfølgende krav som kan påvirke installasjoner
 - Omforming av eksisterende planløsning for tilpasning av kontorer, arbeidsrom og rom til tekniske installasjoner

A.6 Dokumentliste

	Avtaledokument
	Kontraktsgrunnlag NS 3450 (dette dokumentet)
Bilag 1	Funksjons- og ytelsesbeskrivelse
Bilag 2	Prisskjema
Bilag 3	Fremdriftsplan VVS
Bilag 4	Riggplan
Bilag 5	SHA-plan
Bilag 5.1	Brannsikkerhet byggefase – vedlegg til SHA-plan

Bilag 5.2	Brannkonsept
Bilag 6	Miljøoppfølgingsplan (MOP)
Bilag 7	Miljøkartleggingsrapport
Bilag 8	Bærekraftstrategi for Moderniseringsprosjektet
Bilag 9.1	BIM-manual
Bilag 9.2	ARK ifc
Bilag 9.3	RIB ifc
Bilag 9.4.1	RIV rives ifc
Bilag 9.4.2	RIV ifc
Bilag 9.5.1	Sprinkler rives ifc
Bilag 9.5.2	Sprinkler eksisterende + nytt ifc
Bilag 10.1	Tegningsunderlag VVS
Bilag 10.2	Tegningsunderlag Byggautomasjon
Bilag 10.3	Plantegninger oversikt kategorier
Bilag 11	Grensesnitt teaterkjelleren
Bilag 12	Akustisk premissrapport
Bilag 13	Vedtak om dispensasjon etter kulturminnelova § 15a
Bilag 14	Forpliktelseserklæring leverandører og forretningspartner
Bilag 15	NS 8407 (ikke vedlagt konkurransegrunnlaget)

B Kontraktsbestemmelser

B.1 Alminnelige kontraktsbestemmelser

Som alminnelige kontraktsbestemmelser gjelder NS 8407:2011, "Alminnelige kontraktsbestemmelser for totalentreipser" med de tilføyelser og endringer som fremkommer av byggherrens kontraktsdokumenter.

B.2 Spesielle kontraktsbestemmelser

Tilføyelser og endringer av NS 8407 er angitt i kronologisk rekkefølge med henvisning til relevant bestemmelse i standarden.

B.2.1 Sikkerhetsstillelse (NS 8407 punkt 7)

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

B.2.2 Forsikring (NS 8407 punkt 8)

B.2.2.1 Entreprenørens plikt til å holde kontraktsarbeidet forsikret (NS 8407 punkt 8.1)

Forsikringen skal opprettholdes inntil alle arbeider vedrørende hele bygget, anlegget og/eller prosjektet er overtatt av byggherren.

B.2.2.2 Ansvarsforsikring (NS 8407 punkt 8.2)

Entreprenørens forsikring skal dekke skader på eksisterende bygning.

B.2.3 Kontraktsmedhjelpere (NS 8407 punkt 10)

B.2.3.1 Generelt

B.2.3.1.1 Plikter

Totalentreprenøren kan ikke ha flere enn to ledd underentreprenører i kjede under seg for utførelse av kontraktarbeider. Byggherren kan samtykke til flere ledd dersom det på grunn av uforutsette omstendigheter er nødvendig for å oppfylle kontrakten.

Totalentreprenøren skal til enhver tid ha en oversikt om hvem som er underentreprenør og kontaktopplysninger til disse tilgjengelig på byggeplassen.

Alle avtaler om underliggende entrepriseforhold skal inneholde likelydende bestemmelser om arbeidets utførelse, forhold på byggeplassen og utførelse ved underentreprise som i dette dokument.

Byggherrens nektelse av å godkjenne entreprenørens valg av underentreprenører eller kontraktsmedhjelpere etter dette punkt gir ikke entreprenøren rett til godtgjørelse for de merkostnader dette måtte påføre ham.

B.2.3.1.2 Sanksjoner

Brudd på ovennevnte plikter gir byggherren rett til å kreve at forholdet rettes opp, om nødvendig ved skifte av underentreprenør, innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Ved mislighold av ovennevnte plikter eller NS 8407 punkt 10, kan byggherren nekte den aktuelle underentreprenøren og dennes ansatte tilgang til byggeplassen.

Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.2.3.2 Byggherrens inntreden i kontrakter med underentreprenører eller kontraktsmedhjelpere (tillegg til NS 8407 punkt 10)

Byggherren har rett til å tre inn i entreprenørens kontrakter med underentreprenører eller kontraktsmedhjelpere i de tilfeller hvor entreprenøren vesentlig misligholder nærværende kontrakt eller kontrakten med underentreprenør eller kontraktsmedhjelper, stanser sine betalinger, blir insolvent eller går konkurs.

Entreprenøren plikter å sikre byggherren denne rett ved å innta tilsvarende bestemmelser som ivaretar disse rettigheter i kontraktene med underentreprenører eller kontraktsmedhjelpere.

B.2.4 Tiltransport. Byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll av sideentrepriser (NS 8407 punkt 12)

Ved tiltransport av sideentreprenør plikter totalentreprenøren å stille sikkerhet iht NS 8407 pkt 7.1, 7.3, 35.1 og 42.3.

B.2.5 Prosjektering (tillegg til NS 8407 punkt 16.1)

Modellbasert prosjektering (BIM) og papirløs byggeplass

Totalentreprenøren skal som en del av leveransen til byggherren benytte bygningsinformasjonsmodellering (BIM) og levere BIM-modeller.

Totalentreprenørens leveranser skal være i henhold til avtalt Del 2_Bilag 09.1 DNS-BIM-manual

Prosjektering som ikke er i samsvar med ovennevnte krav, er å anse som mangelfull og gir byggherren grunnlag for å gjøre sanksjoner gjeldende i henhold til kontrakten.

Totalentreprenøren skal basere all sin planlegging og produksjon på bruk av modeller og tegninger i digital form.

B.2.6 Forhold på byggeplassen (tillegg til NS 8407 punkt 18)

B.2.6.1 Lover, forskrifter og offentlige vedtak (tillegg til NS 8407 punkt 18.1)

Forholdet til plan- og bygningsloven

Entreprenøren skal ha ansvarsrett for den oppgaven og den del av tiltaket kontrakten omfatter i tiltaksklassen som prosjektet/tiltaket krever. Entreprenøren plikter å bidra til at erklæring om ansvarsrett stilles til byggherres disposisjon i samsvar med den fremdriftsplan som ansvarlig søker utarbeider for prosjektet. Prosjektets ulike tiltaksklasser for prosjektering og utførelse for hver enkelt fagdisiplin er spesifisert i gjennomføringsplanen som er utarbeidet av ansvarlig søker i samarbeid med prosjektets fagrådgivere.

Manglende ansvarsrett betraktes som et vesentlig kontraktsbrudd som gir byggherren rett til å heve kontrakten, og gjøre erstatningskrav gjeldende etter reglene i NS 8407 punkt 46.4. Før heving kan finnes sted, må byggherren ha gitt entreprenøren en rimelig frist for å rette forholdet.

Entreprenøren plikter likeledes å bistå ansvarlig søker i forbindelse med nødvendige søknader og tillatelser etter plan- og bygningsloven.

B.2.6.2 Bytte av nøkkelpersonell (tillegg til NS 8407 punkt 18.3)

Entreprenøren kan ikke uten byggherrens skriftlige samtykke skifte ut sin prosjektleder som ble evaluert i forbindelse med tildeling av kontrakten eller avtalt som erstatning for slik person.

Byggherren skal svare innen rimelig tid etter han har mottatt forespørsel om samtykke. Byggherren kan bare nekte å gi samtykke dersom han har saklig grunn. Ved bytte av personell kan byggherren i rimelig utstrekning kreve kostnadsfri overlapping.

Dersom slikt personell, uten skriftlig samtykke skiftes ut, på tross av at byggherren har saklig grunn til å nekte, betales en dagmulkt på NOK 10 000,- per dag. Dette gjelder ikke dersom forholdet rettes innen en rimelig frist fastsatt av byggherren. Dagmulkt påløper uansett ikke der byggherren har unnlatt å påberope seg kontraktsbrudd uten ugrunnet opphold etter at han ble kjent med personskiftet.

Samlet dagmulktsansvar etter denne bestemmelse er begrenset til 0,1 % av kontraktssummen, maksimalt NOK 300 000,-. Dagmulken skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt etter andre bestemmelser.

B.2.6.3 Sikkerhet, helse, arbeidsmiljø og ytre miljø (tillegg til NS 8407 punkt 18)

Entreprenøren, herunder dennes ansatte og annet personell den er ansvarlig for, skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, byggherrens SHA-plan og byggherrens eller koordinatorens anvisning.

Entreprenøren plikter å ha et internkontrollsysten iht. forskrift om systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter. Relevante deler av byggherrens SHA-plan skal innarbeides i, og følges opp gjennom, entreprenørens internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres.

Ved brudd på ovennevnte plikter har byggherren rett til å stanse arbeidene for entreprenørens regning og risiko i den utstrekning byggherren anser det nødvendig.

Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving. Der slike mislighold består i stadige brudd på pliktene, kan byggherren heve selv om entreprenøren retter forholdene. Byggherren kan på samme måte kreve at entreprenøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.

B.2.6.4 Krav til informasjons- og språkferdigheter (tillegg til NS 8407 punkt 18)

Entreprenøren skal sørge for at arbeidstakere og innleide arbeidstakere i virksomheten kan kommunisere på en slik måte at kommunikasjonen ikke utgjør noen sikkerhetsrisiko.

Entreprenøren skal særlig sørge for at minst én blant de utførende arbeidstakerne og innleide arbeidstakerne på ethvert arbeidslag på bygge- eller anleggsplassen skal, når det er nødvendig for å ivareta sikkerhetshensyn, kunne forstå og gjøre seg forstått på et språk de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Ved brudd på ovennevnte plikter har byggherren rett til å stanse arbeidene for entreprenørens regning og risiko i den utstrekning byggherren anser det nødvendig. Entreprenørens forsinkelse som følge av stansing gir byggherren rett på eventuell dagmulkt etter kontraktens bestemmelser om forsinket levering.

B.2.6.5 HMS-kort

Alle arbeidstakere som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten skal lett synlig bære et gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Ordrebekreftelse, søknadsskjema o.l. aksepteres ikke som HMS-kort.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Arbeidstakere som ikke har gyldig HMS-kort vil bli bortvist fra bygge- og anleggsplassen. Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid på bygge- og anleggsplassen under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.2.6.6 Rapporteringsplikt til Skatteetaten Brukerdialog, utland

Kontrakt gitt til utenlandske entreprenør eller underentreprenør, og alle arbeidstakere på slik kontrakt, skal rapporteres til Skatteetaten Brukerdialog, utland i henhold til skatteforvaltningsloven § 7-6.

Entreprenøren er ansvarlig for at slik rapportering skjer i hele kontraktskjeden. Entreprenøren skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra Altinn.

Eventuelt ansvar for skatter eller avgifter, gebyrer eller tvangsmulkt tillagt byggherren som følge av at entreprenøren ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punktet er entreprenørens ansvar og skal betales av ham.

B.2.6.7 Krav til lønns- og arbeidsvilkår

Entreprenøren er ansvarlig for at egne ansatte, ansatte hos underleverandører (herunder innleide) som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til:

- Forskrift om allmenngjort tariffavtale.
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 der denne kommer til anvendelse. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Alle avtaler entreprenøren inngår som innebærer utførelse av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende forpliktelser.

Entreprenøren er forpliktet til å fylle ut egenrapporteringsskjema som skal sendes til byggherre innen én måned etter kontrakten er signert, med mindre annet er avtalt. Egenrapportering kan kreves flere ganger i løpet av kontraktsperioden etter skriftlig forespørsel fra byggherre.

Byggherre og eventuell ekstern kontrollør som mottar opplysningene, har taushetsplikt om opplysningene. Taushetsplikten gjelder ikke overfor Arbeidstilsynet, Petroleumstilsynet, eller overfor ansatte eller interne eller eksterne rådgivere som er nødvendige for å få språklig, økonomisk, juridisk eller annen faglig bistand. Taushetsplikten gjelder også for rådgiverne.

Entreprenøren plikter på skriftlig forespørsel med en rimelig frist å dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene for egne arbeidstakere, arbeidstakere hos eventuelle underleverandører (herunder innleide) som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten. Opplysningene skal dokumenteres ved blant annet kopi av arbeidsavtale, lønnsslipp, timelister og arbeidsgiverens bankutskrift.

Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder. Dokumentasjonen kan inkludere komplett liste med navn på egne og eventuelle underleverandørers ansatte som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, oversikt over allmenngjorte og/eller landsomfattende tariffavtaler som legges til grunn for den aktuelle bransjen og innsyn i entreprenørens avtalte lønns- og arbeidsvilkår med eventuelle underleverandører.

Ved brudd på dokumentasjonsplikten har byggherre rett til å ilette en dagbot som ikke skal være mindre enn kr. 1500 per dag.

Hvis entreprenør eller underleverandør får pålegg av Arbeidstilsynet som gjelder lønns- og arbeidsvilkår mv. på denne kontrakten, skal entreprenøren uten ugrunnet opphold informere byggherre ved kopi av pålegget. Hvis entreprenøren eller underleverandøren ikke utbedrer forholdene i pålegget innen Arbeidstilsynets frister, vil dette bli ansett som mislighold av kontrakten. Ved brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår mv. skal entreprenøren rette forholdet. Dersom bruddet har skjedd hos en underleverandør (herunder bemanningsselskaper) er rettingsplikten begrenset til krav som er fremmet skriftlig innen tre måneder etter lønnens forfallsdato, både for krav som følger av allmenngjort tariffavtale og landsomfattende tariffavtale. De vilkår og begrensninger som følger av lov om allmenngjøring av tariffavtaler mv. av 4. juni 1993 § 13 skal gjelde i begge disse tilfellene.

Byggherre har rett til å holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger innsparingen for entreprenøren. Tilbakeholdsretten opphører så snart retting etter foregående ledd er dokumentert. Vesentlig mislighold av kravene til lønns- og arbeidsvilkår, herunder dokumentasjonsplikten, hos entreprenøren kan påberopes av byggherre som grunnlag for heving, selv om entreprenøren retter forholdene. Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet (herunder bemanningsselskaper), kan byggherre kreve at entreprenøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherre.

B.2.6.8 Krav til obligatorisk tjenestepensjon

Entreprenøren er ansvarlig for at egne ansatte, ansatte hos underleverandører (herunder innleide) som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, har obligatorisk tjenestepensjon (OTP) i samsvar med lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Entreprenøren plikter på skriftlig forespørsel med en rimelig frist å dokumentere at alle arbeidere som medvirker til å oppfylle kontrakten og som faller inn under en obligatorisk tjenestepensjonsordning, er innmeldt i en slik ordning. Dokumentasjonen kan inkludere kopi av signert avtale med pensjonsinntektning som viser at entreprenøren og/eller underleverandøren har inngått gyldig avtale om OTP-ordning samt dokumentasjon, for eksempel i form av faktura mv., som viser at arbeidstakere som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten er innmeldt i OTP-ordningen. Ved brudd på dokumentasjonsplikten har byggherre rett til å ilette en dagbot som ikke skal være mindre enn kr 1500 per dag.

Ved brudd på kravet til obligatorisk tjenestepensjon skal entreprenøren rette forholdet. Byggherre har rett til å holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger innsparingen for entreprenøren. Tilbakeholdsretten opphører så snart retting etter foregående ledd er dokumentert. Vesentlig mislighold av kravet til obligatorisk tjenestepensjon, herunder dokumentasjonsplikten, kan påberopes av byggherre som grunnlag for heving, selv om entreprenøren retter forholdene. Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet (herunder bemanningsselskaper), kan byggherre kreve at entreprenøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherre.

B.2.6.9 Lærlingeklausul

B.2.6.9.1 Plikt til bruk av lærling

Lærlinger skal delta i utførelsen av kontraktarbeidet. Kravet kan oppfylles av entreprenøren eller en eller flere av hans underentreprenører.

Arbeidstimene utført av en eller flere lærlinger (jf. opplæringslova § 4-1) skal utgjøre minimum 10 % av arbeidede timer i utførende fag på prosjektet regnet frem til overtakelse. Med utførende fag menes de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, elektro- og data teknologi, teknologi- og industrifag samt anleggsgartnerfaget. Som lærling regnes også lærekandidat, praksisbrevkandidat (jf. opplæringslova § 3-5) og kandidat til fagbrev på jobb.

Kravet kan også oppfylles ved å benytte lærlinger etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS- land og personer som er under systematisk opplæringen og er oppmeldt etter tilsvarende ordning som kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5, i annet EU/EØS-land.

Utenlandske entreprenører kan oppfylle lærlingekravet ved å benytte lærlinger som er tilknyttet offentlig godkjent lærlingeordning i Norge eller tilsvarende ordning i opprinnelseslandet. Dersom opprinnelseslandet ikke har en lærlingordning, kan kravet oppfylles ved å benytte praksiselev fra en opplæringsordning i opprinnelseslandet.

Entreprenøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktsarbeidet, sannsynliggjøre at kravene vil bli oppfylt. Hvis ikke annet er avtalt, skal entreprenøren før oppstart på byggeplass levere en bemanningsplan hvor det synliggjøres hvor og når han planlegger å bruke lærlinger, samt navn og kontaktinformasjon til denne/disse. Byggherren skal varsles om eventuelle avvik fra planen. Entreprenøren skal oversende oversikt over antall lærlingetimer i god tid før overtakelsesforretning, jf. NS 8407 punkt 37.1. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Prosentkravene overfor kan fravikes dersom arbeidene ikke er egnet for bruk av lærlinger ut fra arbeidets art og helse, miljø og sikkerhet, eller i de tilfeller som fremgår av forskrift om plikt til bruk av lærling i offentlige kontrakter av 17.12.2016 § 9. En beslutning om dette tas i samarbeid mellom entreprenøren og byggherren, men ved uenighet har byggherren ensidig rett til å avgjøre dette. Kravet gjelder heller ikke dersom entreprenøren kan dokumentere at det i rimelig omfang er annonsert etter lærlinger, og at en fylkeskommune eller annen relevant institusjon etter en konkret henvendelse fra entreprenøren, ikke har sett seg i stand til å formidle lærlinger.

B.2.6.9.2 Sanksjoner

Byggherren kan holde tilbake inntil 1 % av kontraktssummen dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slike mislighold vil inntrefte, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Dersom kravet om 10 %, jf. punkt B.2.6.9.1 annet ledd, ikke er nådd ved overtakelse, ileses en bot på inntil 1 % av kontraktssummen. Boten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse og annen dagmulkt etter kontrakten.

B.2.6.10 Ytre miljø – pliktig medlemskap i returordning for emballasje

En norsk entreprenør (merverdiavgiftsregistrert i Norge) skal senest ved kontraktsinngåelsen fremlegge dokumentasjon (medlemsbevis fra Grønt Punkt Norge AS eller tilsvarende ordning) for at han er medlem i en miljømessig forsvarlig returordning for sluttbehandling av emballasje eller

oppfyller forpliktelsen gjennom tilsvarende egen returordning. Dersom entreprenøren er av den oppfatning at han ikke kommer til å benytte emballasje, skal han senest ved kontraktsinngåelsen sende en skriftlig erklæring til byggherren om dette.

B.2.6.11 Ivaretakelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden

Ettrepreneuren skal under hele kontraktsperioden overholde punkt B.2.6.11.1 til B.2.6.11.4 i dette kontraktsvilkåret.

Kontraktsvilkåret bygger på FNs veilederende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv med aktsomhetsvurderinger som metode. Begge rammeverkene anbefaler aktsomhetsvurderinger som foretrukket metode for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan virksomheter håndterer eventuell negativ påvirkning på arbeidstaker- og menneskerettigheter i egen virksomhet og i leverandørkjeden.

Dersom entreprenøren bruker underleverandører for å oppfylle denne kontrakten, er entreprenøren forpliktet til å videreføre og bidra til etterlevelse av kravene i leverandørkjeden.

B.2.6.11.1 Overholdelse av internasjonale konvensjoner og arbeidsmiljølovgivningen i produksjonsland

Varene, tjenestene og bygge- og anleggsarbeidene som leveres i denne kontrakten skal være fremstilt under forhold som er i overensstemmelse med kravene i konvensjonene og lovgivningen angitt nedenfor. Kravene gjelder i entreprenørens egen virksomhet og i leverandørkjeden, og omfatter:

- ILOs kjernekonvensjoner om tvangsarbeid, barnearbeid, diskriminering, fagforeningsrettigheter og retten til kollektive forhandlinger: nr. 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 og 182.
 - Der hvor konvensjon 87 og 98 er begrenset ved nasjonal lov skal arbeidsgiveren legge til rette for, og ikke hindre alternative mekanismer for fri og uavhengig organisering og forhandling.
- FNs barnekonvensjon, artikkel 32.
- Arbeidsmiljølovgivningen i produksjonsland¹. Av særlige relevante forhold fremheves 1) lønns- og arbeidstidsbestemmelser, 2) helse, miljø og sikkerhet, 3) regulære ansettelsesforhold, inklusive arbeidskontrakter, samt 4) lovfestede forsikringer og sosiale ordninger.

Der hvor internasjonale konvensjoner og nasjonal lovgivning omhandler samme tema, skal den høyeste standarden alltid gjelde.

B.2.6.11.2 Policies og rutiner for aktsomhetsvurderinger

For å sikre etterlevelse av kravene i punkt B.2.6.11.1, samt for å forebygge og håndtere eventuelle avvik fra kravene, skal entreprenøren senest innen 6 måneder etter kontraktsstart, ha policies og rutiner på plass for aktsomhetsvurdering. Virksomheter som er omfattet av åpenhetsloven skal ha dette på plass ved kontraktsstart.

¹ Her menes alle produksjonsland i leverandørkjeden der utvinning og produksjon av råvare og/eller komponent/halvfabrikata og/eller ferdigvare, inklusive distribusjon og transport, skjer.

Det betyr at entreprenøren skal kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning på kravene i punkt B.2.6.11.1, og rette opp skade. I tråd med metoden for aktsomhetsvurderinger skal interessenter, særlig berørte rettighetshavere, involveres. Alvorligst risiko, uavhengig av hvor i leverandørkjeden risikoen er, prioriteres først.

Entreprenørens aktsomhetsvurderinger skal omfatte:

- En eller flere offentlig tilgjengelige policys, vedtatt av styret. Innholdet skal som minimum omfatte en forpliktelse om å etterleve kravene i punkt B.2.6.11.1, i egen virksomhet og i leverandørkjeden. En eller flere ansatte på ledelsesnivå skal ha ansvar for etterlevelse og rapportering om arbeidet med aktsomhetsvurderinger til styret. Entreprenøren skal ha rutiner for formidling og regelmessig oppfølging av slik policy i egen virksomhet og i leverandørkjeden.
- Rutiner for å utføre regelmessige risikoanalyser i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Det innebærer å kartlegge og vurdere risiko for brudd på kravene i punkt B.2.6.11.1.
- Rutinen(e) skal beskrive hvilke tiltak entreprenøren vil iverksette for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning og skade på kravene i punkt B.2.6.11.1.
- Entreprenøren skal redegjøre for rutiner for å overvåke at tiltakene blir gjennomført og har effekt.
- Entreprenøren skal kunne vise til offentlig tilgjengelig informasjon om arbeidet med aktsomhetsvurderinger i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Dette omfatter hvordan risiko for brudd på kravene i punkt B.2.6.11.1, og eventuell skade i egen virksomhet og i leverandørkjeden, er håndtert.
- Dersom entreprenøren har forårsaket, eller medvirket til skade, skal dette håndteres ved å sørge for eller samarbeide om å rette opp skaden og yte erstatning til skadelidende.

B.2.6.11.3 Kontraktsoppfølging

Entreprenøren skal sikre at kravene i punkt B.2.6.11.1 og B.2.6.11.2 etterleves i egen virksomhet og i leverandørkjeden.

Dersom entreprenøren blir klar over forhold i strid med punkt B.2.6.11.1 og B.2.6.11.2 i leverandørkjeden, skal entreprenøren rapportere dette til byggherre uten ugrunnet opphold.

Byggherre kan kreve at etterlevelse dokumenteres ved en eller flere av følgende tiltak:

- Fremvise vedtatte policys og rutiner, jf. punkt B.2.6.11.2.
- Fremvise en oversikt over produksjonsenheter i leverandørkjeden, inkludert kontaktopplysninger, for utvalgte produkter, og/eller komponenter og/eller råvarer. Byggherre angir hvilke produkter og hvilken del av leverandørkjeden.
- Besvare egenrapportering senest seks uker etter utsendelse fra byggherre, med mindre byggherre har satt en annen frist.
- Fremvise gjennomført risikoanalyse, og rapportere om oppfølging og håndtering av funnene.
- Delta i oppfølgingssamtale(r) med byggherre og eventuelt andre relevante interesser.
- Fremvise rapport(er) relevant(e) for kravene i punkt B.2.6.11.1 og B.2.6.11.2.
- Kontroll og revisjon av kravene i punkt B.2.6.11.1 og B.2.6.11.2 hos entreprenøren.
- Kontroll og revisjon av kravene i punkt B.2.6.11.1 og B.2.6.11.2 i leverandørkjeden.

Kontraktsoppfølgingen kan gjennomføres av byggherre eller av offentlig enhet som byggherre samarbeider med.

Byggherre forbeholder seg retten til å dele revisjonsrapporter og annen kontraktsoppfølgingsinformasjon med andre offentlige virksomheter. De offentlige virksomhetene omfattes av taushetsplikten.

B.2.6.11.4 Sanksjoner

Ved brudd på punkt B.2.6.11.1-B.2.6.11.3, eller om det foreligger mangler i dokumentasjonen, gjelder sanksjonsbestemmelser i kontrakten med følgende tillegg og presiseringer. Byggherre kan:

- Kreve retting: Entreprenøren skal fremlegge en tiltaksplan for når og hvordan kontraktsbruddene skal rettes. Tiltakene skal være rimelige sett i forhold til bruddenes art og omfang. Tiltaksplanen skal fremlegges innen fire uker. Ved vesentlige kontraktsbrudd kan byggherren sette en kortere frist. Byggherren skal godkjenne tiltaksplanen og dokumentasjon av rettelser.
- Iverksette midlertidig stans i hele eller deler av leveransen når entreprenøren ikke oppfyller kravet om å fremlegge tiltaksplan eller tiltaksplanen ikke blir overholdt.
- Under stans vil ikke erstatningskjøp som foretas hos annen entreprenør/leverandør anses som kontraktsbrudd.
- Kreve at entreprenøren bytter underleverandør ved vesentlige kontraktsbrudd, gjentakende alvorlige brudd eller hvis tiltaksplanen ikke blir overholdt. Dette skal skje uten kostnad for byggherre.
- Heve kontrakten: Ved vesentlige kontraktsbrudd, gjentagende alvorlige brudd eller hvis tiltaksplanen ikke blir overholdt

B.2.7 Byggherrens rett til å føre kontroll (NS 8407 punkt 20.2)

Byggherren, eller den som er bemyndiget av byggherren, skal ha rett til innsyn i entreprenørens kvalitets-, internkontroll- (HMS) og miljøstyringssystem, og de deler av styringssystemet for øvrig og regnskap, som kan ha betydning for entreprenørens oppfyllelse av kontrakten.

Innsynsretten omfatter blant annet revisjon og verifikasjon, inklusive intervjuer, inspeksjon, kontroll og dokumentgjennomgåelse. Entreprenøren skal vederlagsfritt yte rimelig assistanse ved slikt innsyn. Innsynsretten er begrenset til tre år etter at siste betaling har funnet sted.

Entreprenøren skal sikre at byggherren har tilsvarende innsynsrett hos entreprenørens direkte og indirekte kontraktsmedhjelgere, med mindre leveransen har en klart underordnet betydning for entreprenørens evne til å oppfylle sine forpliktelser overfor byggherren.

B.2.8 Kontaktstridig utførelse og skader på kontraktarbeidet i byggetiden (NS 8407 punkt 20.5)

Byggherren skal sette en rimelig frist for entreprenørens utbedring. Dersom fristen oversettes, gjelder NS 8407 punkt 42.3.4 tilsvarende.

B.2.9 Indeksregulering (NS 8407 punkt 26.2)

Er ikke annen indeks uttrykkelig angitt i kontraktsdokumentene, gjelder SSBs indeks «Boligblokk i alt».

B.2.10 Uenighet om endringer mv (NS 8407 punkt 35)

B.2.10.1 Utførelsesplikt ved uenighet (NS 8407 punkt 35.1)

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

B.2.10.2 Totalentreprenørens søksmål (NS 8407 punkt 35.2)

NS 8407 punkt 35.2 bokstav a) utgår.

B.2.11 Forberedelse til overtakelse (NS 8407 punkt 36)

B.2.11.1 Testing og innregulering av tekniske anlegg (NS 8407 punkt 36.1)

Totalentreprenøren skal holde alle instrumenter, apparater og alt materiell, samt nødvendig kyndig mannskap, for å gjennomføre funksjonsprøvingen. Dokumentasjon fra funksjonsprøvingen skal utarbeides og overleveres i henhold til byggherrens nærmere fastlagte spesifikasjon og prosedyrer. Så snart disse funksjonsprøver er ferdig, skal totalentreprenøren gi skriftlig melding til byggherren om dette.

B.2.11.2 Levering av FDVU-dokumentasjon (NS 8407 punkt 36.2)

Er ikke annet avtalt, skal byggherren senest tre uker før oppstart prøvedrift ha mottatt kontraktmessig dokumentasjon.

Opplæring

Totalentreprenøren skal så vel forut for overtakelse/oppstart prøvedrift som i løpet av eventuell prøvedriftsperiode, gi driftspersonell og brukere forsvarlig instruks og opplæring i drift og vedlikehold av tekniske bygningsinstallasjoner, bygningsdeler og utendørsanlegg. Rammen for opplæringsprogrammer for øvrig bestemmes ved avtale mellom partene. Opplæring skal skje i henhold til byggherrens nærmere fastlagte spesifikasjon og prosedyrer.

Er ikke annet avtalt, skal nødvendig opplæring være gjennomført før oppstart prøvedrift.

B.2.11.3 Innkalling til overtakelsesforretning (NS 8407 punkt 36.3)

Etter at totalentreprenøren har sendt innkalling til overtakelsesforretning, jf. NS 8407 punkt 36.3, og før avholdelse av overtakelsesforretning NS 8407 punkt 37.1, skal det avholdes en ferdigbefaring der det kontrolleres at arbeid er utført i henhold til kontrakt. Byggherren innkaller til ferdigbefaring.

B.2.12 Byggherrens rett til å nekte overtakelse (tillegg til NS 8407 punkt 37.3 tredje ledd)

Med manglende dokumentasjon menes også feil og mangler ved de bygningsinformasjonsmodeller totalentreprenøren etter kontrakten skal utarbeide for byggherren.

B.2.13 Prøvedrift (NS 8407 punkt 38.2)

For denne kontrakten skal det gjennomføres en prøvedriftsperiode på 6 måneder.

NS 6450 Idriftsetting og prøvedrift av tekniske bygningsinstallasjoner 1. utgave av mars 2016 gjelder for prøvedriftsperioden. Oppstart av prøvedriftsperioden skjer etter overtakelse av kontraktarbeidet, jf. NS 8407 punkt 37.1, så fremt vilkårene i NS 6450 punkt 6.4 er oppfylt fra entreprenørens side.

Når det er avtalt prøvedrift, gjelder følgende for entreprenørens rett til å fakturere innestående beløp (avvik fra NS 8407 punkt 27.2.2): 70 % av innestående beløp kan faktureres i sluttfakturaen. Resterende 30 % kan faktureres etter utløpet av prøvedriftsperioden.

B.2.14 Utbedring (NS 8407 punkt 42.3)

Byggherren stiller ikke sikkerhet for mulige vederlagskrav.

Utbedringsarbeider skal utføres etter avtale og i forståelse med byggherren. Dersom hensynet til byggherrens bruk av kontraktsarbeidet, herunder hans leietakers bruk, gjør det nødvendig å utføre arbeidet utenfor ordinær arbeidstid, plikter entreprenøren å gjøre dette uten overtidsgodtgjørelse.

B.2.15 Misligholdt kontraktsforpliktelse - konsekvens for senere konkurranser (tillegg til NS 8407)

Brudd på pliktene i denne kontrakten vil kunne bli nedtegnet og få betydning i senere konkurranser, enten i kvalifikasjons- eller tildelingsomgangen.

B.2.16 Reklame og kontakt med media (tillegg til NS 8407)

B.2.16.1 Reklame

Dersom entreprenøren eller dennes underentreprenører/underleverandører for reklameformål eller på annen måte ønsker å gi offentligheten informasjon om oppdraget, utover å oppgi oppdraget som generell referanse, skal dette forelegges byggherren på forhånd. Det er ikke tillatt å drive reklame eller PR for eget firma på byggeplass eller på byggeplasskilt uten samtykke fra byggherre.

B.2.16.2 Kontakt med media

All kontakt med media skal håndteres av byggherren.

B.2.17 Twister (NS 8407 punkt 50)

B.2.17.1 Foreløpig oppmannsavkjørelse (NS 8407 punkt 50.3)

Bestemmelsen får kun anvendelse dersom begge parter i hvert enkelt tilfelle er enige om å forelegge tvisten for en oppmann.

B.2.18 Opsjoner (tillegg til NS 8407)

Ved byggherrens tiltredelse av en opsjon, skal kontraktssummen øke tilsvarende opsjonssummen. Oppjonssummen beregnes etter samme prinsipp som kontraktssummen, jf. NS 8407 punkt 1.6. Dette innebærer blant annet:

- a) Entreprenørens sikkerhetsstillelse, jf. NS 8407 punkt 7.2 annet avsnitt, skal økes med 10 % av opsjonssummen.
- b) Byggherrens adgang til å pålegge entreprenøren endringer, jf. NS 8407 punkt 31.1 tredje avsnitt, øker tilsvarende 15% av opsjonssummen.
- c) Innestående: Avdragsgrunnlaget for avdragsfaktaene øker tilsvarende opsjonssummen, jf. NS 8407 punkt 39.1 fjerde avsnitt; og,
- d) Grunnlaget for beregning av dagmulkt, jf. NS 8407 punkt 40.3 økes tilsvarende opsjonssummen.

Byggherrens tiltredelse av en opsjon anses ikke som en endring etter NS 8407 punkt 31.

C Tekniske krav

C.1 Tekniske rammebetingelser

C.1.1 Plan- og bygningsloven og ansvarsrett

Plan- og bygningsloven (PBL) gjelder.

Ansvarlig søker har sendt inn rammesøknad den 5. juli 2024 for de tiltak som inngår i Moderniseringsprosjektet. Gjennomføringsplanen i søknaden forutsetter at entreprenøren har nødvendig kompetanse og erfaring i samsvar med krav i tiltaksklasse 2-3. Dette gjelder både for nødvendig prosjektering og utførelse.

C.1.2 Arbeidstidsbegrensninger

I bebygde områder skal arbeid som boring, sprenging, utlasting og andre særlig støyede arbeider bare foregå mellom 07:00-19:00. Dersom entreprenøren vil arbeide utover denne tid, må tillatelse innhentes fra generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider og samt fra relevante myndigheter.

C.1.3 Anleggs- og riggområde

C.1.3.1 Generelt

Byggherre eier ikke den omkringliggende parken, og disponering av utendørsområdene vil bli avtalt med grunneier (Bymiljøetaten) i senere faser. Byggherren har fremlagt riggplan for grunneier, og det er rimelig å anta at grunneieren vil gi tilstrekkelig disposisjonsrett over de nødvendige områdene i gjennomføringsfasen.

Generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider vil ha et hovedansvar for å utarbeide en riggplan som ivaretar alle midlertidige arealbehov innenfor DNS' tilgjengelige uteområde.

Entreprenøren for denne anskaffelsen skal forholde seg til generalentreprenørens plan.

Både generalentreprenør for bygningsmessige arbeider og entreprenøren for denne anskaffelsen forplikter seg til å avklare omfang av riggplan i forbindelse med prosessen "avklaring tiltransport" som gjennomføres før kontraktinngåelse.

C.1.3.2 Sikring av anleggsområde

Generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider er ansvarlig for at anleggsområdet, samt de enkeltliggende anlegg og riggområdet, er avsperret og sikret på en forsvarlig måte som hindrer uhell og ulykker. Byggegrøper, skrenter mv., skal sikres ved inngjerding. Generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider skal sørge for at sperringer er intakt også utenfor arbeidstid.

Generalentreprenøren har det overordnede ansvaret for å holde god orden på byggeplassen.

Entreprenøren for denne anskaffelsen skal i samarbeid med generalentreprenøren sørge for god orden for egne kontraktsarbeider og fellesområder som alle aktører i prosjektet disponerer.

Før hver ukeslutt skal det avholdes rydderunde for å sikre at anleggsområdet er ryddet, forsvarlig avsperret og sikret.

Generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider er ansvarlig for å etablere byggeplassalarm som skal omfatte en tre-trinns barriere, hvor ytter nivå er skallsikring rundt innbygget riggområde, nivå to

er skallsikring av bygningskropp og nivå tre er bevegelsessensorer i kjellernivåer og 1 etasje. I tillegg skal samtlige skifte- og arbeidsbrakker utstyres med bevegelsessensorer. Tyveri- og innbruddsalarm skal være tilkoblet en vektersentral hvor all virksomhet skal være i samsvar med lov om vaktvirksomhet.

Entreprenør for denne anskaffelsen skal fortløpende gjøre seg kjent med de sikringstiltak som etableres for prosjektet og sørge for at egen leveranse ikke er i strid med til enhver tid gjeldende ordens- og sikringstiltak.

C.1.3.3 Ansvarsoppgaver byggeplass

Generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider skal ha en byggeplassadministrasjon som er tilstrekkelig til å drive entreprisen effektivt og faglig forsvarlig. Generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider har plikt til å sikre egne arbeider gjennom å etablere nødvendige fastmerker og med utgangspunkt i disse foreta all nødvendig utstikking for eget arbeid.

Arbeidene skal tilrettelegges og sikres slik at en så langt det er praktisk mulig unngår stans i arbeidet på grunn av værforhold. Nødvendig tiltak for å beskytte materiell skal være inkludert i tilbudte priser.

C.1.3.4 Etablering, drift og vedlikehold av brakkerigg

Generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider skal ha ansvar for å holde rigglokaler tilstrekkelig innredet for de funksjoner disse brakker skal dekke. Dette gjelder både for egne kontraktsarbeider, kontraktsmedhjelpere, tiltransporterte entrepriser og totalentreprenør scenemaskineri.

Generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider skal sørge for at tilfredsstillende riggfasiliteter for alle involverte parter i prosjektet blir ivaretatt. Generalentreprenør for bygningsmessige arbeider skal kontinuerlig kontrollere at prosjektets rigg- og driftsforhold er forsvarlig, og videre gjøre korrigeringer dersom av vik påvises.

Både generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider og entreprenøren for denne anskaffelsen forplikter seg til å avklare omfang av leveranse knyttet til etablering, drift og vedlikehold av brakkerigg. Avklaringen gjelder de behov som entreprenøren for denne anskaffelsen har tilknyttet bruk av brakkerigg ved prosjektets samtlige faser. Ytelser tilknyttet drift og vedlikehold skal avklares mellom generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider og entreprenøren for denne anskaffelsen i prosessen "avklaring tiltransport" som gjennomføres før kontraktinngåelse.

C.1.3.5 Tilknytning til provisoriske anlegg

Generalentreprenøren skal sørge for nødvendig tilknytning til vann, avløp, strøm, datanettverk etc. i anleggsperioden og bekoste dette. Generalentreprenøren kan tilknytte offentlig vann- og spilvannsledninger, mot at dette meldes til byggherre som en privat avstikker.

C.1.4 Naboforhold

Entreprenøren skal gjøre seg kjent med naboforholdene og legge opp arbeidene slik at tredjeparter påføres minst mulig ulempe. Alt arbeid denne kontrakten omfatter, må gjennomføres på en slik måte at tilstøtende eiendommers rettigheter og beskyttelse etter «lov og rettshøve mellom grannar» og andre rettsregler respekteres.

Av hensyn til mulige skader på naboeiendommer som måtte bli påberopt å være en følge av anleggsarbeidene, skal omfang av byggverk, murer, trær, gjerder osv., beskrives og eventuelt fotograferes av entreprenøren før arbeidet begynner.

C.1.5 Adkomst til tomten

Tomten/parken eies og forvaltes av kommunen. Adkomst via offentlig vei.

Adkomstvei over Teaterkjelleren har en vektgrense på 8 tonn per aksel.

C.1.6 Trafikkavvikling

Sikker trafikkavledning må sikres for alle trafikanter. Spesielle rutiner må etableres for sikker trafikkavledning. Når og med hvem fremgår av SHA-planen for prosjektet.

En transportplan må avtales mellom generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider og entreprenøren av denne anskaffelsen i rimelig tid før transporten skal finne sted. Behov og planer for transport vil bli gjenstand for optimalisering mellom partene.

C.1.6.1 Trafikkomlegging, skilting

Generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider og hans kontraktsmedhjelpere inkl. entreprenøren for denne anskaffelsen skal rette seg etter de påbud og anvisninger byggherren eller offentlige myndigheter gir for skilting og oppmerking.

Generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider og hans kontraktsmedhjelpere inkl. entreprenøren for denne anskaffelsen skal sørge for at skilting og oppmerking i forbindelse med anlegget blir tilfredsstillende vedlikeholdt. Dersom byggherre finner at skilting og oppmerking er mangelfull, kan byggherre nekte aktuelle arbeider igangsatt inntil forholdet er brakt i orden.

All gang-/sykkeltrafikk skal til enhver tid ivaretas med tilfredsstillende skiltede og avgrensede traseer. Myke trafikanter (gående-/syklende/el-sparkesykler) skal skjermes for anleggstrafikk, byggevirksomhet og harde trafikanter (motorisert kjøretøy). Det skal gis nødvendig informasjon i hele anleggsperioden ovenfor lokalmiljø, skole, barnehage og FAU/SU for å ivareta sikker skoleveg. Det skal benyttes vakthold etter behov ved spesielt kritiske faser/arbeidsprosesser som kan pårøre myke trafikanter.

C.1.7 Grunnforhold

Det er gjennomført prøvetaking i grunnen sommeren 2024. Beskrivelsestekst og tegninger er utarbeidet i samsvar med de forhold som ble avdekket.

C.1.8 Dokumentasjon for godkjent tipp (overskuddsmasser)

Generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider og hans kontraktsmedhjelpere inkl. entreprenøren for denne anskaffelsen skal dokumentere at eventuell massedeponering skjer til godkjente mottak for de enkelte masseyper, tipp for rene masser, godkjent deponi for forurenset masse, godkjent deponi for ordinært eller farlig avfall o.l. Dokumentasjon skal inngå som bilag til kontrakten.

Før arbeidene igangsettes skal entreprenøren fremlegge dokumentasjon på godkjente tippområder for farlige masser som det er ønskelig å benytte. Vekt/veiesedler danner grunnlag for oppgjør.

C.1.9 Miljøkrav

Byggherre har utarbeidet en miljøoppfølgingsplan (MOP) som er vedlagt kontrakten. I miljøoppfølgingsplan er det utarbeide rutiner for alle faser av prosjektet, fra planlegging til gjennomføring og avslutning. Intensjonen med MOPen er å fjerne eller minimere negativ miljøpåvirkning. I MOPen stilles det krav til at entreprenøren utarbeider en plan og tiltaksbeskrivelse for håndtering av ytre miljøforhold. For øvrig stilles følgende miljøkrav i denne kontrakten:

C.1.9.1 Miljøledelse

C.1.9.1.1 Miljøansvarlig

Kontraktspartene skal peke ut en miljøansvarlig i egen organisasjon.

C.1.9.1.2 Miljøoppfølging

Klima og miljø skal følges opp som tema i byggemøter, statusmøter og vernerunder.

C.1.9.1.3 Miljøulykker

Entreprenøren skal organisere sine arbeider slik at risiko for miljøulykker minimeres. Entreprenøren plikter å ha med en miljørisiko som punkt i risikovurdering før anleggsstart. Uhell, hendelser som kan skade miljøet, skal registreres og rapporteres i avviksrapport.

C.1.9.2 Ytre miljø

C.1.9.2.1 Rent tørt bygg

Generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider skal levere en komplett plan for «rent tørt bygg» og implementere denne for hele byggeprosessen. Planen skal være basert på RIFs håndbok for Rent tørt bygg. Entreprenøren av denne anskaffelsen skal medta ytelsler knyttet til planlegging av «rent og tørt bygg»-metodikk sammen med generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider samt ytelsler tilknyttet «rent tørt bygg» i utførelsesfasen. Både generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider og entreprenøren for denne anskaffelsen forplikter seg til å avklare omfang av “rent tørt bygg” ytelse i forbindelse med prosessen “avklaring tiltransport” som gjennomføres før kontraktinngåelse.

C.1.9.2.2 Støy

Entreprenøren skal generelt begrense støyplagene fra sine arbeider i den grad det er mulig.

Entreprenøren er ansvarlig for å overholde alle offentlige krav til støyreduksjon og arbeidstider.

Det må ikke utføres støyende virksomhet som overskridt grenseverdier som angitt i forskrifter eller lokale vedtekter. Alt arbeid skal planlegges og utføres slik at støyforurensning og risiko for velvære- og helseproblemer for naboer, besøkende og arbeidere reduseres til et minimum.

Se dokumentet «NOT008 Støy fra bygge og anleggsvirksomhet», som er vedlagt kontrakten som del av Tegningsunderlag RIA.

C.1.9.2.3 Støv

Støv fra byggeaktiviteter og trafikk må reduseres til et minimum og forårsake minst mulig ulempe for omgivelsene. Lov- og forskriftskrav skal overholdes. Byggheren kan utføre kontrollmålinger.

C.1.9.2.4 Vibrasjoner

NS 8141 Vibrasjoner og støt med angitte grenseverdier gjelder for prosjektet.

Alt arbeid som kan forårsake vibrasjoner og støt, må varsles til generalentreprenør av bygningsmessige arbeider og berørte parter.

Entreprenøren skal montere, driftet og fjerne alt nødvendig utstyr, samt gjøre registrering, dataoverføring, bearbeiding av data og rapportering av vibrasjonsnivå fra anleggsdriften. Entreprenøren skal utføre nødvendig beregning av grenseverdi for rystelser iht. gjeldene Norsk Standard. Kontroll og dokumentasjon av vibrasjoner skal være iht. gjeldene Norsk Standard.

Både generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider og entreprenøren for denne anskaffelsen forplikter seg til å avklare omfang av arbeider som omfattes av dette avsnittet.

C.1.9.2.5 Avfallshåndtering

Entreprenøren skal utarbeide en avfallsplan for sitt arbeid i henhold til lov- og forskriftskrav, samt utarbeide avfallsplan til ferdigattest.

Entreprenøren er en avfallsprodusent og er ansvarlig dersom underleverandører eller underentreprenører avhender avfall ulovlig.

Entreprenøren er ansvarlig for å etablere avfallsstasjoner og vedlikeholde dem. Avfallsstasjonene må plasseres i henhold til godkjent riggplan og med hensiktsmessige avfallsfraksjoner til enhver tid.

Både generalentreprenør for bygningsmessige arbeider og entreprenøren for denne anskaffelsen forplikter seg til å avklare omfang av arbeider som omfattes av dette avsnittet. Ytelser knyttet til avfallshåndtering avklares i forbindelse med prosessen "avklaring tiltransport" som gjennomføres før kontraktinngåelse.

C.1.9.2.6 Kulturminner

Den Nasjonale Scene ble fredet 15. april 1993. Bygningen og den omkransende parken er fredet i et vedtak, med hjemmel i kulturminneloven §§ 15a jf. 22. Fredningen av Den Nasjonale Scene er begrunnet i høye kulturhistoriske, arkitektoniske og arkitekturhistoriske verdier. Bygningen er fremhevet som er hovedverk i norsk jugendstilarkitektur.

C.1.9.3 Fossilfrie kjøretøy og miljøklasse for kjøretøy

Alle maskiner som kan gå på el/batteri skal gå på el/batteri. Alle dieseldrevne maskiner skal være Euro 6 eller bruke 2. generasjons biodrivstoff fra en sertifisert bærekraftig kilde iht EUs fornybardirektiv. Drivstoffet skal tilfredsstille EN15940.

Alle maskiner skal være CE-godkjent og registrert i maskinregisteret.

C.1.9.4 Sortering av avfall

Minimum 80 % av avfallet skal kildesorteres på byggeplass og skal minimum sorteres i følgende fraksjoner: farlig avfall, EE-avfall, betong/tegl, behandlet trevirke, ubehandlet trevirke, metall, gips, glass, plast, papp og restavfall. Fraksjoner som kan resirkuleres skal leveres til egnet mottak. Kildesorteringsgraden er andel kildesortert avfall i vekt av alt avfall.

Det skal utarbeides en sluttrapport for kildesorteringsgrad og oppnådd materialgjenvinningsgrad når anleggsarbeidene er ferdig. Status på sorteringsgrad skal være et fast agendapunkt ved byggemøter. Entreprenøren for denne anskaffelsen skal sørge for at avfall som deponeres på byggeplass, kildesorteres i samsvar med sorteringssystemet til generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider.

C.1.9.5 Ombruk av materialer og masser

Det skal i størst mulig grad ombrukes materialer fra samme arbeid, bl.a. gravemasser, teglstein, betong, kantstein, stål, faste innredning og lignende, under forutsetning av at de er dokumentert fri for miljøgifter. Ombruk av andre materialer fra andre kilder kan brukes gitt samme forutsetning. Prosjektets prinsipper for ombruk er omtalt i dokumentet «Bærekraftstrategi for Moderniseringsprosjektet DNS».

C.1.9.6 Forurensning

Eksisterende forurensning i grunnen skal håndteres forsvarlig i henhold til myndighetenes krav og anbefalinger gitt i tiltaksplan/MOP.

C.1.9.7 Fremmede arter

Spredning av fremmede arter skal forhindres ved å unngå spredning av jord og plantemateriale. Masser som kan inneholde frø eller andre spredningsdyktige deler av fremmede arter, skal behandles slik at spredning hindres. Maskiner og utstyr skal være rene når de ankommer anleggspllassen. Tilførte masser skal være dokumentert rene.

C.1.9.8 Mislighold av miljøbestemmelser

Hvis entreprenøren ikke oppfyller ett eller flere av miljøkravene eller ikke leverer i henhold til tilbudte miljøtiltak (avtalte ytelse), kan byggherre kreve retting av forholdet. I perioden misligholdet pågår og frem til retting har skjedd, kan byggherre kreve dagmulkt. Dagmulktsatsen utgjør kr 1500 ekskl. mva. pr. dag. Dersom entreprenøren oppnår økonomisk besparelse som følge av å ikke ha overholdt miljøkrav, kan byggherre kreve prisreduksjon. Prisreduksjon skal komme i tillegg til dagmulkt. Ved gjentatte eller grove brudd på miljøbestemmelsene kan byggherre heve kontrakten.

C.2 Teknisk beskrivelse

Prosjektets tekniske beskrivelse definere hvilke leveranser og ytelser som er omfattet av kontrakten.

C.2.1 Teknisk beskrivelse av leveransen

Det vises til funksjonsbeskrivelsen som er inntatt i bilag 1.

C.2.2 Kontroll av tekniske spesifikasjoner og tegninger

Ved alle konstruksjoner hvor den fremtidige kvalitet også har sammenheng med grunnforholdene, er det entreprenørens plikt til å kontinuerlig vurdere om den planlagte utførelse gir et tilfredsstillende resultat i forhold til de virkelige grunnforhold. Når det anses nødvendig skal entreprenøren foreslå andre utførelser til prosjektlederen som tar den endelige avgjørelsen.

C.3 Tegninger og modeller

C.3.1 Tegninger

Se tegningsunderlag i bilag 09.2 - 09.5.2 og 10.1 - 10.3

C.3.2 Bygningsinformasjonsmodell (BIM)

Prosjektets BIM-modell utarbeides ved bruk av det skybaserte verktøyet ACC (Autodesk Construction Cloud). I konkurransefasen vil tilbydere få tilgang til følgende modellfiler (ifc): ARK, RIB, RIBR og RIV og RISP

D Krav til byggeprosessen

D.1 Administrative rutiner

D.1.1 Byggemøter

Byggemøter holdes vanligvis under ledelse av byggherren, men i rigglokaler som disponeres av generalentreprenøren. Byggherren fører referat fra byggemøter. Referatet sendes ut i god tid før neste møte, men aldri senere enn 5 hverdager etter avholdt møte, til de øvrige møtedeltakerne og til partenes representanter. Eventuelle innsigelser mot referatet må fremkomme uten ugrunnet opphold.

D.1.2 Særmøter

Ved behov gjennomføres særmøter. Det kan være avklaringer som krever møtevirksomhet/drøftelser/koordinering av fag, eller utfordringer som vil ta for stor del av et ordinært byggemøte. Byggherre fører referat.

D.1.3 Anleggsledelse

Generalentreprenøren skal til enhver tid ha en anleggsleder som er en fullt kvalifisert fagperson med erfaring i moderne anleggsdrift. Anleggslederen skal forestå den daglige ledelsen av driften og det entreprenørmessige arbeid, motta instruksjoner fra byggeledelsen, delta på byggemøter og kunne handle med bindene virkninger for entreprenøren. Anleggslederen skal ha fast arbeidsplass på byggeplass. Anleggslederen er ansvarlig for at tegninger og profiler til enhver tid er ført ajour og forefinnes på anleggsstedet.

Enhver henvendelse til byggherren under anleggets gang skal rettes til byggelederen.

Byggherren vil foreta stikkprøvekontroll av arbeidets gang og utførelse. Denne kontroll fritar ikke entreprenøren for ansvar når det gjelder feil eller mangler ved det utførte arbeid.

Entreprenøren for denne anskaffelsen skal tilpasse seg generalentreprenørens anleggsledelse.

D.1.4 FDV – og sluttdokumentasjon

Sluttoppgjør utbetales ikke før all sluttdokumentasjon er levert, gjennomgått og godkjent av byggherren. FDV- og sluttdokumentasjon skal være overlevert byggherren senest 14 dager før overtakelse. All FDV-dokumentasjon skal leveres på norsk.

All dokumentasjon skal leveres i søkbar html eller PDF format tilrettelagt slik at sider kan slettes og legges til av autorisert person hos byggherre. Strukturen i det digitale formatet må følge en logisk og tabellarisk oppbygging.

D.2 Kvalitetssikring

Krav til kvalitets- og kontrollsystemer:

I forbindelse med tiltransport skal generalentreprenøren og hans kontraktmedhjelpere inkludert entreprenøren for denne anskaffelsen implementere et KS-system for prosjektet som omfatter alle tiltak som inngår i utførelsen. Byggherre skal ha rett til å få tilgang til KS-systemet.

Generalentreprenøren skal utarbeide en prosjektpesifik kvalitetsplan i samråd med entreprenøren for denne anskaffelsen.

Byggherren skal sørge for gjennomføring av tredjepartskontroll ved de tiltak der dette er påkrevet.

D.3 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Alle arbeider skal gjennomføres iht. vedlagt SHA-plan og miljøoppfølgingsplan. Entreprenøren skal utarbeide en egen plan og tiltaksbeskrivelser for håndtering av risikofylte arbeider. Disse skal knyttes til SHA-planen som definert etter byggherreforskriften.

Entreprenøren skal drive et systematisk helse-, miljø-, og sikkerhetsarbeider, jf. Internkontrollforskriften. Byggherreforskriften gjøres gjeldende for denne kontrakten.

Alle avtaler med underentreprenører skal inneholde bestemmelser om arbeidets utførelse, forhold på arbeidsstedet, oppfølging og rapportering som anvendt i denne kontrakten.

Byggherre utpeker SHA-koordinator innenfor sin byggherreorganisasjon.

D.3.1 Hovedbedrift

Når det er flere virksomheter inne på anleggslassen samtidig, skal samordningen av virksomhetenes helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid utføres av en Hovedbedrift. Hovedbedrift skal avtales mellom de tilstedevirksomheter iht. Arbeidsmiljøloven § 2.2. Byggherre vurderer det som hensiktsmessig at generalentreprenøren for bygningsmessige arbeider innehar denne rollen. Entreprenøren for denne anskaffelsen må forholde seg til den som utpekes som hovedbedrift, og bidra i et samarbeid med hovedbedrift og øvrige aktører i prosjektet om å utvikle en forsvarlig gjennomføring.

E Frister og dagmulkter

E.1 Frister

Frister for fremdrift vil bli tema mellom generalentreprenøren og entreprenøren. Det vil kunne avtales dagmulketbelagte frister.

E.2 Framdriftsplanlegging

Det vises til bilag 3 Fremdriftsplan for VVS, som er utarbeidet av byggherre. Entreprenøren skal utarbeide en fremdriftsplan for prosjektet med utgangspunkt i denne, som må koordineres og godkjennes av generalentreprenør for bygningsmessige arbeider.

F Vederlaget

Bilag 2 Prisskjema gir en prissammenstilling for de komplette kontraktsarbeidene.

F.1 Opsjoner

Prosjektet inneholder opsjoner som byggherre kan velge å utløse. Hvilke tiltak som utgjør opsjoner, er markert i funksjonsbeskrivelsen. Alle poster som er merket med «OPSION» skal prises under aktuell opsjonspost i bilag 2 Prisskjema.

Opsjonene er tilknyttet følgende tiltak:

Opsjon - 314.1 Berøringsfritt servantbatteri med kjemisk tetning. 6 V batteri.
Opsjon - 362.8 Brann- og røykgasspjeld som lukker ved varmepåkjenning
Opsjon - 364 Luftbehandlingsutstyr, utskifting av kjølemedium
Opsjon - 56 Byggautoamsjon, EOS system/modul tilknyttet SD-server
Opsjon - 56 Byggauatomasjon, 3-årig serviceavtale, oppgi totalpris for 3 år
Opsjon - 56 Byggauatomasjon, Integrasjon av lysstyring i SD-anlegget
Opsjon - Teaterkjelleren

Byggherrens utløsing av opsjoner vil besluttes i løpet av Q4 2025, med mindre annet avtales mellom partene. Byggherrens beslutning om å utløse en opsjon vil sendes skriftlig til entreprenøren.

Ved byggherrens tiltredelse av en opsjon, skal kontraktssummen øke tilsvarende opsjonssummen. Oppsjonssummen beregnes etter samme prinsipp som kontraktssummen, jf. NS 8407 punkt 1.6. Dette innebærer blant annet:

- a) Entreprenørens sikkerhetsstillelse, jf. NS 8407 punkt 7.2 annet avsnitt, skal økes med 10 % av opsjonssummen.
- b) Byggherrens adgang til å pålegge entreprenøren endringer, jf. NS 8407 punkt 31.1 tredje avsnitt, øker tilsvarende 15% av opsjonssummen.
- c) Innestående: Avdragsgrunnlaget for avdragsfakturaene øker tilsvarende opsjonssummen, jf. NS 8407 punkt 39.1 fjerde avsnitt; og,
- d) Grunnlaget for beregning av dagmulkt, jf. NS 8407 punkt 40.3 økes tilsvarende opsjonssummen.

Byggherrens tiltredelse av en opsjon anses ikke som en endring etter NS 8407 punkt 31.

F.2 Regulering

Kontraktssummen reguleres etter SSBs indeks «Boligblokk i alt» med én kalendermåned som avregningsperiode med utgangspunkt i tilbudsfrist (tilbudsfrist for innlevering av siste reviderte tilbud).